

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Хрисула Атанас Недялкова

на дисертационен труд за придобиване на научна степен „доктор на науките” в област на висше образование: 1. Педагогически науки, професионално направление: 1.2. Педагогика (Предучилищна педагогика) на тема:

ИНДИВИДУАЛИЗАЦИЯ И ДИФЕРЕНЦИАЦИЯ НА ПЕДАГОГИЧЕСКОТО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ В ДЕТСКАТА ГРАДИНА

Автор: доц. д-р Розалина Пламенова Енгелс-Критидис

Данни за дисертанта

Доц. д-р Розалина Пламенова Енгелс-Критидис получава базисното си висше образование през 1998г. в СУ „Св. Климент Охридски” - Бакалавър по предучилищна педагогика с професионална квалификация Детски учител, като успоредно завършва и Втора специалност история с професионална квалификация Учител по история. През 1999г. защитава ОКС Магистър по предучилищна педагогика със специализация „Педагогика на масовата и художествената комуникация”. През 2004г. получава професионална квалификация филолог/учител по български език и литература - Бакалавър по българска филология, като през м. декември същата година защитава и докторска степен по педагогика с дисертационен труд на тема “Изграждане на умения за интерпретиране на иносказателността на пословици и поговорки у 5-7-годишни деца”.

Професионалния си път доц. Енгелс-Критидис стартира като детски учител в Националния дворец на децата - София, в Предучилищна школа по изкуства и английски език “Любознайко” със занимания по български и английски език с 4-7-годишни деца (1999г. – 2000г.).

Следват позициите на: Учител по история /на английски език/ в девети и десети клас, Учител по английски език в начална училищна степен в 123-то СОУ “Стефан Стамболов”- от 2000 – 2002г., хоноруван учител по английски - в Националния дворец на децата – 2000 - 2003г. и в Учебен център “Максимум” -2004 - 2005г.

Академичната си кариера започва през м. октомври 2000г –2006г. като хоноруван асистент СУ “Св. Климент Охридски”, Факултет по начална и предучилищна педагогика; щатен преподавател - старши асистент (май 2006 - май 2008); главен асистент по предучилищна педагогика (юни 2008 – май 2014) и доцент в професионално направление 1.2. Педагогика (Предучилищна педагогика - овладяване на езика и развитие на речта) от май 2014 - до момента).

Научните интереси на дисертантката са в няколко професионални и тематични области: Педагогика, Предучилищна педагогика, Педагогика на овладяването на езика и развитие на речта, Интеркултурно образование, Педагогика на масовата и художествената комуникация, Ранно чуждоезиково обучение, Сравнително предучилищно образование, Изследователски технологии в образованието, Приобщаващо образование, Индивидуализация и диференциация в образованието, Паремнология и др. По проблеми от тези области са над 50 участия в срещи, семинари и конференции у нас, 14 – в чужбина, 7 лекции в чужбина, 6 участия в научни колеги на списания в чужбина, 7 участия в научни и

практико-приложни проекти. Участва в 8 специализации и квалификации в чужбина, има 14 награди, стипендии и постижения.

Авторката притежава отлична теоретична подготовка и богат професионален опит, в резултат от което са и многобройните ѝ академични и експертни активности.

Данни за докторантурата

Допускането до публична защита на дисертационния труд е документирано чрез заповед № РД 38-666/26.11.2019 г. на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“ относно състава на научното жури и параметрите на публичната защита. От представените документи се вижда, че при реализирането на дисертационния труд на доц. д-р Розалина Пламенова Енгелс-Критидис няма допуснати нарушения.

Данни за дисертацията и автореферата

Дисертационният труд е посветен на един неизследван във визирания педагогически контекст проблем – на създаването и апробирането на иновационен модел, предлагащ педагогически инструментариум за индивидуализация и диференциация на груповото взаимодействие в детската градина за персонализиране на взаимодействието с всяко дете при зачитане на особеностите и уважение на личността на всички останали деца в дадената група.

Представеният дисертационен труд е структуриран съобразно научните стандарти, които се изискват за такъв вид разработка. Състои се от увод, пет глави, заключение, изводи и препоръки, библиография и приложения. Дисертацията е с обем от 312 страници, от които основен текст – 285 стр. Библиографията от 16 страници включва 140 заглавия на български език, 50 на английски език и 3 електронни траектории. Илюстрирана е с 14 таблици, 47 фигури и 56 снимки.

Представяне и научна преценка на дисертационния труд

В уводната част се открояват актуалността на темата и мотивите за избора ѝ, основен от които е научното намерение на дисертантката да разкрие в научно-теоретичен и приложен аспект значимата роля на индивидуализирането и диференцирането на педагогическото взаимодействие в детската градина и да разработи и обоснове авторски концептуално-технологичен образователен модел за индивидуализация и диференциация, насочен към разширяване възможностите за образователен напредък на всяко дете.

Богато разгърнатата структура на дисертационния труд дава заявка за прецизност и задълбоченост на разработката. Доц. Розалина Енгелс – Критидис представя теоретичния анализ чрез един свеж разрез на класическото разбиране на диференциацията и индивидуализацията и залага на сериозното им изследване не само като на физическо разделяне и личностен подход, а на един многопластов и многовариативен процес, насочен към образователните постижения и личностното благополучие на всяко дете. Авторефератът с обем от 53 страници следва структурата на дисертационния текст и представя цялостно и по коректен начин съдържанието и основните постижения в него.

Приноси на дисертационния труд

Справката за приносните моменти съответства на реалните научни постижения на дисертационния труд , които са следствие от дългогодишни изследвания и богат професионален опит. Най-общо открояващи се са:

В теоретичен аспект:

- Значима област на изследване с изведен сериозен изследователски проблем
- Мотивирана необходимост от навременното прилагане на индивидуализацията и диференциацията в процеса на педагогическото взаимодействие в предучилищните институции
- Открити образователните параметри на ученето чрез преживяване и личностно значимия детски опит в контекста на индивидуализацията и диференциацията на педагогическото взаимодействие в детската градина с акцент на значимостта на емоционалното благополучие и степента на активно включване на всяко дете
- Изведен нов ракурс на груповата педагогическата ситуация като водеща форма в детската градина, основан на организация, реализираща възможностите за индивидуализиране и диференциране на педагогическото взаимодействие с децата
- Особен принос на дисертационния труд е изведената система от критерии и показатели за изследване на влиянието на индивидуализацията и диференциацията в педагогическото взаимодействие в детската градина.

В практико-приложен аспект:

- Разработен и реализиран авторски концептуално-технологичен образователен модел за индивидуализация и диференциация, насочен към разширяване възможностите за образователни постижения на всяко дете и личностното благополучие на всяко дете
- Безспорен принос е описаният педагогически инструментариум (проектиращ в себе си методи, похвати, средства и форми) за целесъобразна индивидуализация и диференциация на взаимодействието в детската градина.
- Перспективност на модела дават предложените възможности за подгрупиране и динамично прегрупиране на децата като организация на диференциацията в детската градина
- Значим приносен момент са разработените и апробирани в практиката комплексни образователни технологии за ефективно индивидуализиране и диференциране на груповото педагогическо взаимодействие в детската градина в рамките на педагогическата ситуация.

Представеният дисертационен труд е доказателство за високо равнище на професионална компетентност, аналитичен поглед, изследователска култура, задълбочено познаване на педагогическите проблеми и умения за модерната им интерпретация.

Публикации и участия в научни форуми

Представени са 12 отпечатани публикации на авторката - 6 самостоятелни, 6 - в съавторство, което отговаря на необходимия, съобразно изискванията брой. Всички те представят различни аспекти на дисертационното изследване.

Изпълнение на наукометричните показатели

От представената справка се вижда, че доц. д-р Розалина Енгелс-Критидис, покрива 413,30 точки при 350 задължителен брой точки, съобразно минималните национални изисквания във връзка с процедура за присъждане на научната степен „доктор на науките“ .

В заключение, направеният анализ на труда, доказаните научни приноси и постижения на кандидата, ми дават основание да предложа на уважаемото научно жури да присъди на *доц. д-р Розалина Пламенова Енгелс-Критидис* научната степен «доктор на науките» в област на висше образование: 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика (Предучилищна педагогика).

10.01.2020г.

Изготвил становището:

доц. д-р Хрисула Недялкова